	Комунальний заклад «КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» Дніпропетровської обласної ради СИЛАБУС
Освітній компонент	«**Медсестринство в офтальмології**»
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ПЗСО (11 класів): II курс, IV семестр; БЗСО (9 класів): III курс, VI семестр
Кількість кредитів ЄКТС/обсяг	3кредити ЄКТС/ 90 год 18/36/36
Викладач	Акуліна Л.П.
E-mail	l.akulina@krmedkol.com
Консультації	середа 15.20-16.10
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство в офтальмології» є невіддільною частиною професійної підготовки Фахового молодшого бакалавра медсестринства. Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців медсестринських служб системних знань і практичних навичок щодо використання сучасних методів діагностики, лікування та профілактики офтальмологічних захворювань. Особливий акцент у програмі зроблено на специфіці роботи медичного персоналу в умовах сучасних клінічних викликів, опанування техніки виконання специфічних маніпуляцій (вимірювання внутрішньоочного тиску, закладання мазей, промивання кон'юнктивальної порожнини тощо). Освітній компонент має професійно - практичну спрямованість для медичного працівника середньої ланки. Опанування курсу сприяє розвитку критичного мислення, вміння аналізувати небезпеки задля збереження свого життя та життя пацієнтів.
Мета та завдання курсу	*Метою* освітнього компоненту є набуття здобувачами освіти сучасних теоретичних знань, оволодіння основними термінами та поняттями дисципліни, формування практичних навичок і вмінь застосовувати знання під час професійної діяльності та в подальшому навчанні. *Основними завданнями дисципліни* є: Ознайомити студентів із сучасними методами діагностики, лікування та профілактики офтальмологічних захворювань, навчити алгоритмам надання невідкладної медичної допомоги при травмах та гострих станах в офтальмології, сформувати навички підготовки пацієнтів до офтальмологічних операцій

	та догляду за ними у післяопераційному періоді, навчити принципам інфекційного контролю та дотримання асептики/антисептики в офтальмологічному відділенні. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей, заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності І5 «Медсестринство», галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» **Загальні компетентності (ЗК):** ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії. **Спеціальні компетентності (СК):** СК1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно – правових актів у повсякденній медичній практиці. СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства; СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності.

	СК10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
Програмні результати навчання	РН3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленим нормативно-правовими документами. РН5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших

	досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. РН13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації. РН15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. РН17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. Роб.
1	Вступ. АФО органу зору. Рефракція та акомодація. Задоволення потреб пацієнта. - Історія розвитку офтальмології в Україні - ускладнення аномалії, рефракції - основні методи лікування захворювань ока	2	 3 3 4
2	Захворювання кон'юнктиви і повік. Захворювання слізного та окорухового апарату очей, орбіти. Задоволення потреб пацієнта - гонобленорея, профілактика - ускладнення захворювань слізного апарату, їх м/с діагностика - роль медсестри в профілактиці і лікуванні косоокості (амбліопія)	2	 3 4 4
3	Захворювання склери, рогівки. Задоволення потреб пацієнта. Захворювання судинної оболонки очей і кришталика, склистого	2	

	тіла. Задоволення потреб пацієнта. Глаукома. - методи діагностики порушення цілісності рогівки - роль медичної сестри в діагностиці та лікуванні катаракти, с-ми природженої та набутої катаракти. - медсестринська опіка над пацієнтом до і після операції - поняття про дренажну систему ока - природжена глаукома, вирішення проблем пацієнта		 3 4 3 3 4
4	Захворювання сітківки і зорового нерва. Ушкодження органу зору. Травми, контузії, опіки. Задоволення потреб пацієнта. Охорона праці в галузі - професійні ушкодження очей, роль мед сестри в їх профілактиці і діагностиці - характеристика тяжких ушкоджень органів зору, м/с діагностика, догляд	2	 4 4
		8	**46**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Година
1.	Вступ. Історія розвитку офтальмології в Україні. Анатомія та фізіологія органа зору. Функції зору. Охорона праці в галузі.	4
2.	Рефракція та акомодація. Корекція порушення рефракції. Задоволення потреб пацієнта.	4
3.	Захворювання кон'юнктиви і повік. Задоволення потреб пацієнта.	4
4.	Захворювання, слізного та окорухового апарату очей, орбіти. Задоволення потреб пацієнта.	4
5.	Захворювання склери, рогівки. Задоволення потреб пацієнта.	4
6.	Захворювання кришталика, склистого тіла, судинної оболонки очей. Задоволення потреб пацієнта.	4
7.	Глаукома. Задоволення потреб пацієнта.	4
8.	Захворювання сітківки та зорового нерва. Задоволення потреб пацієнта.	4
9.	Ушкодження органа зору. Травми, контузії, опіки. Задоволення потреб пацієнта. Вимір практичних вмінь та навичок.	4
	Разом	36

Пререквізити	«Основи медсестринства», «Анатомія з основами фізіології людини», «Фармакологія та медична рецептура».
Кореквізити	Медсестринство в клінічних дисциплінах
Постреквізити	«Екстрена та невідкладна медична допомога в клінічних дисциплінах», «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій», «Медсестринський догляд за пацієнтами з особливими потребами».
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди,

	мультимедійний та відео супровід, участь у тренінгах з тактичної медицини. Самостійна робота передбачає опрацювання сучасних інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно-орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль, демонстрація практичних навичок, презентація та захист симуляційного кейса за чек-листом, розв'язання ситуаційних та клініко - ситуаційних завдань, робота малими групами, контроль виконання самостійної роботи, самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Визначення гостроти зору за таблицями Головіна—Сивцева, Орлової
2. та світловідчуття як характеристики гостроти зору. Визначення характеру зору.
3. Орієнтовна перевірка зору новонароджених.
4. Визначення меж поля зору за допомогою периметра та орієнтовним методом.
5. Визначення кольоровідчуття за таблицями Рабкіна.
6. Суб'єктивний метод визначення рефракції; підбирання простих окулярів.
7. Виписування рецептів на окуляри.
8. Вимірювання внутрішньоочного тиску пальпаторним методом.
9. Вимірювання внутрішньоочного тиску тонометром Маклакова.
10. Вивертання повік та огляд кон'юнктиви при захворюваннях переднього відділу ока та травмах ока.
11. Взяття мазка з кон'юнктиви.
12. Промивання кон'юнктивального мішка.
13. Закапування крапель в очі.
14. Закладання мазей за повіки.
15. Накладання пов'язок на очі.
16. Видалення стороннього тіла з кон'юнктиви й рогівки.
17. Проведення проби з коларголом.
18. Проведення проби с флюоресцеїном.
19. Визначення чутливості рогівки.
20. Проведення туалету очей.
21. Підготовка медичних інструментів для промивання сльозових шляхів.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Будова зорового аналізатора.
2. Анатомія очного яблука.
3. Анатомо-фізіологічні особливості захисного апарату ока (орбіти, повік) у дітей.
4. Анатомо-фізіологічні особливості рухового й слізного апарату ока у дітей.
5. Центральний зір. Гострота зору. Кольоровідчуття. Методи дослідження.
6. Периферійний зір. Поле зору. Світловідчуття. Методи дослідження.
7. Види клінічної рефракції, методи корекції аметропії.
8. Акомодація, її зміни.
9. Види косоокості, принципи лікування.
10. Симптоматика гострих запальних хвороб орбіти і невідкладна допомога при них.
11. Основні клінічні ознаки новоутворень орбіти.
12. Клінічні ознаки ячменя халязіону, лікування.

13. Форми та клінічні ознаки блефариту.
14. Дакріоцистит новонароджених, особливості лікування.
15. Загальні ознаки різних видів гострого бактеріального кон'юнктивіту.
16. Клінічні особливості різних видів бактеріального кон'юнктивіту.
17. Лікування хворих на гострий бактеріальний кон'юнктивіт, профілактичні заходи. Профілактика гонобленореї новонароджених.
18. Клінічні ознаки вірусного кон'юнктивіту, принципи лікування, профілактика.
19. Алергійний кон'юнктивіт, його види, принципи лікування.
20. Загальні ознаки різних видів кератиту. Вродженні захворювання рогівки.
21. Лікування хворих на поверхневий травматичний кератит.
22. Симптоматика гострого іридоцикліту та невідкладна допомога при ньому.
23. Вроджена катаракта, принципи лікування.
24. Клінічний перебіг старечої катаракти.
25. Принципи лікування хворих у разі старечої катаракти.
26. Вроджена глаукома, її ознаки, принципи лікування.
27. Основні ознаки первинної глаукоми.
28. Відмінні клінічні ознаки відкритокутової та закритокутової глаукоми.
29. Причини й клінічні ознаки гострого нападу глаукоми.
30. Невідкладна медична допомога під час гострого нападу глаукоми.
31. Принципи лікування хворих і профілактика ускладнень глаукоми.
32. Симптоми проникного поранення очного яблука.
33. Перша медична допомога при травмах очного яблука.
34. Симптоми контузії ока, перша допомога.
35. Невідкладна медична допомога при опіках очей.
36. Клінічні ознаки електрофтальмії та зниженої офтальмії, принципи лікування.

Політика курсу

Опанування освітнього компонента «Медсестринство в офтальмології» передбачає активну участь в освітньому процесі. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття в повному обсязі. Жодна форма порушення академічної доброчесності не приймається. Роботи здобувачів освіти повинні бути результатом самостійних, їх власних досліджень чи міркувань. Під час виконання письмових контрольних робіт, підсумкових робіт, тестування, користування зовнішніми джерелами заборонено. Явні ознаки академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці і деонтології

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринство в офтальмології» за ОПП «Сестринська справа» освітньо – професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв.

Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою.

«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно з протоколом та аналіз результатів.

«4» (добре) – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно з протоколом; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

«3» (задовільно)– базові знання; виконання практичних завдань згідно з протоколом із частковою допомогою викладача; наявність окремих несуттєвих помилок.

«2» (незадовільно)– фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно з протоколом; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

1. Офтальмологія / Г.Д. Жабоєдов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін.; за редакцією Г.Д. Жабоєдова, Р.Л. Скрипник. — К.: Медицина, 2018. — 296 с. + 28 кольорові вклейки.

2. Офтальмологія: текст і кольорові ілюстрації: 4-е видання / Марк Баттербері, Конор Мерфі, Колін Віллоубі. — К.: Медицина, 2024. — 135 с.

3. Жабоєдов Г.Д., Кіреєв В.В. Практикум з очних хвороб: навч. посібник. — К.: Здоров'я, 2018. — 280 с. 2.

4. Жабоєдов Г.Д., Скрипник Р.Л., Баран Т.В. Офтальмологія: навч. посібник. — К.: Здоров'я, 2018. — 424 с.

Джерела інформації рекомендовані студентам:

- підручники у паперовому та електронному вигляді;
- електронний підручник «Медсестринство в офтальмології» 2019 р. https://cloud.nvmk.org.ua/ebook/960
- друковані наукові, навчально-методичні, науково-популярні та інші видання;

- електронні видання;
- відкриті державні реєстри;
- чинні накази МОЗ України, інструктивні документи Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської області. http://moz.gov.ua; http://old.adm.dp.gov.ua. https://oblrada.dp.gov.ua

- оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій;
- відкриті бази даних;
- аудіо- та відеозаписи.

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін
Протокол № ____ від «____» _____ 2026 р.
Голова ЦК _____ / ___Незнамова В.С. /
(підпис) (прізвище, ім'я)